

RAADSINFORMATIEBRIEF

12R.00072

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 27 maart 2012
Portefeuillehouder(s) : Cor van Tuijl
Portefeuille(s) : Beheer Openbare Ruimte, onderdeel water
Contactpersoon : W. van Bodegraven
Tel.nr. : 8304
E-mailadres : bodegraven.w@woerden.nl

Gemeente Woerden

12R.00072

Onderwerp:

Proces grondwater- en funderingssituatie Schilderskwartier

Kennisnemen van:

De voortgang van het proces om tot een gezamenlijke aanpak van de situatie te komen

Inleiding:

De gemeente is vanuit haar grondwaterzorgplicht regisseur van het dossier grondwater- en funderingssituatie Schilderskwartier. De gemeente voert op een actieve wijze haar regisseursrol in dit proces. Het doel is om - in samenwerking met vijf andere partijen - een pakket maatregelen te bepalen om de grondwater- en funderingssituatie in het Schilderskwartier aan te pakken. De vijf genoemde partijen zijn de Provincie Utrecht, drinkwaterbedrijf Oasen, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, belangenvereniging GrondWaterWoerden als vertegenwoordiger van de individuele huiseigenaren en woningcorporatie GroenWest (voorheen SWW).

Kernboodschap:

Projectgroepoverleg

Op 29 februari heeft een projectgroepoverleg plaatsgevonden. GWW heeft haar gegevens aan de gemeente overhandigd. Deze gegevens worden meegenomen in de analyse voor het infiltratieontwerp (zie toelichting volgende punt). Er is weer een volgende stap gezet in het proces naar een oplossingsrichting. Een voorstel is besproken voor het afwegingskader. Dit wordt nader uitgewerkt en aan het bestuurlijk overleg voorgelegd. Ook is er gesproken over het provinciaal beleid ten aanzien van het infiltreren van (grond)water in relatie tot de eisen die gesteld worden aan een drinkwaterbeschermingsgebied. Tot slot is afgesproken wie uitgenodigd worden voor het doen van een offerte voor het infiltratiesysteem in de wijk en zijn afspraken gemaakt over het gunningsproces: de deelnemers van de projectgroep beoordelen mee, de gemeente beslist.

Bestuurlijk overleg

Cor van Tuijl is sinds 15 maart portefeuillehouder voor dit dossier. Verwacht wordt dat eind april het volgend bestuurlijk overleg wordt gehouden.

Infiltratie in de wijk

Gemeente Woerden heeft volop aandacht voor de situatie in het Schilderskwartier. Het college wil op grond van haar grondwaterzorgplicht en verbondenheid met de inwoners op korte termijn starten met concrete maatregelen. Een maatregel die op korte termijn gestart kan worden is een infiltratiesysteem in het

openbaar gebied van het Schilderskwartier. De aankomende maanden wordt door een ingenieursbureau een infiltratiesysteem ontworpen. Bekeken wordt waar de aanleg van een infiltratiesysteem tegelijkertijd met vervroegde vervanging van de riolering effectief en doelmatig is. Dit betekent dat bepaald moet worden waar als gevolg van de infiltratiemaatregelen de grondwaterstand zodanig stijgt dat het afgenomen aantal risicogeveallen opweegt tegen de maatschappelijke investeringskosten. Na besluitvorming kan de gemeente volgend jaar mogelijk starten met de uitvoering.

Bezoek Gedeputeerde provincie Utrecht aan het gebied

Op uitnodiging van GWW en Groenwest heeft Gedeputeerde De Vries van provincie Utrecht op 8 maart een bezoek gebracht aan het Schilderskwartier. In een gemoedelijke sfeer is het gezelschap door de wijk gewandeld en is met een aantal bewoners gesproken. De Vries peilde enkele peilbuizen en kreeg een fles 'l'eau souterraine' (grondwater) mee die hij vervolgens weer heeft laten infiltreren in de bodem. Afsluitend heeft een constructief gesprek plaatsgevonden en zijn standpunten en ideeën uitgewisseld. Voor meer informatie en foto's wordt verwezen naar de website van GWW (www.grondwaterwoerden.nl).

Informatiebehoefte inwoners

Op het stadhuis komen regelmatig vragen binnen van ongeruste inwoners. Ook in de spreekuren is vernomen dat er veel behoefte is aan informatie. GWW voorziet de bewoners in informatie maar de inwoners willen ook op regelmatige basis rechtstreeks van de gemeente informatie ontvangen. Hier geeft de gemeente op de volgende manieren invulling aan:

→Informatiebrief

Om de inwoners beter te informeren brengt de gemeente volgende week een infobrief uit, met daarin nieuws over het proces rondom de grondwater- en funderingsituatie in het Schilderskwartier en achtergrondinformatie. Deze infobrief komt dit jaar 4 keer uit. Het eerste exemplaar treft u als bijlage bij deze raadsinformatief aan.

→Telefonische informatielijn

Vanaf 5 april kunnen de inwoners gebruik maken van de telefonische informatielijn. Deze is op maandag- en donderdagmiddag bereikbaar, van 13 tot 14 uur. Rond de zomer wordt geëvalueerd hoe vaak er gebruik wordt gemaakt van de infolijn en of de intensiteit aangepast moet worden.

→Vernieuwen website

De gemeente is bezig met het vernieuwen van informatie over de grondwater- en funderingssituatie in het Schilderskwartier op www.woerden.nl. De huidige informatie wordt verbeterd en waar nodig aangevuld. Daarnaast komen ook de veelgestelde vragen en de (toekomstige) digitale infobrieven op de website.

Vervolg:

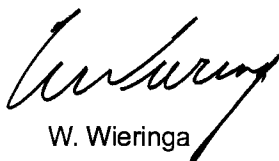
Wethouder Van Tuijl zal op grond van het collegestandpunt de regie blijven voeren over het proces om met de zes betrokken partijen tot een gezamenlijke aanpak van de problematiek te komen.

De gemeenteraad wordt gedurende het proces op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Bijlagen:

Infobrief Schilderskwartier (platte tekst)

De secretaris

W. Wieringa

De burgemeester

mr. H.W. Schmidt

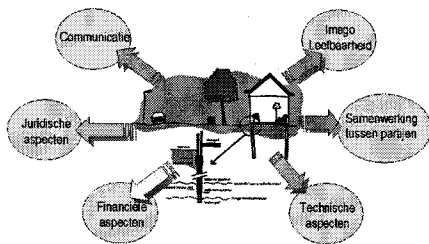
Werkproces

Inwoners vragen vaak aan de gemeente waarom het zo lang duurt voordat er een oplossing gekozen en uitgevoerd wordt. Dit heeft te maken met de verschillende factoren die ten grondslag liggen aan het probleem, aan de onregelmatige bodemopbouw en de variabele lengten van de betonopzetters. Verschillende maatregelen zijn nodig om tot een oplossing te komen. Sommige van deze maatregelen hebben een lange proceduredtijd.

Het werkproces is gericht op één of meerdere oplossingsrichtingen en deze vast te leggen, zodat de bewoners en betrokken partijen weten waar ze aan toe zijn.

In de volle breedte wordt nu onderzocht welke maatregelen het meest effectief zijn. Daarbij worden verschillende zaken zorgvuldig afgewogen. Er wordt gekeken naar technische, financiële, juridische en maatschappelijke haalbaarheid van de maatregelen. In de projectgroep* worden deze oplossingsrichtingen eerst besproken.

In het bestuurlijk overleg worden keuzes gemaakt en worden ook de juridische en financiële afspraken gemaakt.

Voortgang

In de projectgroepbijeenkomst van 29 februari jl. zijn er weer verschillende stappen voorwaarts gezet. Een ingenieursbureau gaat een infiltratiesysteem in de wijk ontwerpen. Er is een aanzet voor een afwegingskader voor de maatregelen gemaakt en er is een werkproces opgesteld. In het eerstvolgende bestuursoverleg (naar verwachting in april) staat in ieder geval dit werkproces op de agenda. Hierover meer in de volgende infobrief.

* De projectgroep bestaat uit: de gemeente Woerden, provincie Utrecht, Oasen, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, vereniging GWW en GroenWest.

Contact

Deze eerste editie van de infobrief is per post verstuurd. In het vervolg wil de gemeente deze infobrief digitaal versturen.

Digitale infobrief

Wilt u de infobrief in de toekomst digitaal ontvangen? Stuur u dan een e-mail naar bodegraven.w@woerden.nl. De infobrief is ook op de gemeentelijke website te vinden.

Vragen of suggesties?

Heeft u vragen of suggesties over de grondwater- en funderingsituatie?

Neem dan contact op met projectleider Welmoed Visser, via visser.w@woerden.nl of telefonisch via 14 0348.

Informatie op woerden.nl

De gemeente is bezig met het vernieuwen van informatie over de grondwater- en funderingsituatie in het Schilderskwartier op www.woerden.nl. De huidige informatie wordt verbeterd en waar nodig aangevuld. Daarnaast komen ook de veelgestelde vragen en de (toekomstige) digitale infobrieven op de website.

Volgende infobrief

In het volgende nummer van de infobrief komen de bodemopbouw, het grondwater en het vervolg van het werkproces aan bod.

Colofon

Deze infobrief is een uitgave van de gemeente Woerden.

Redactie: gemeente Woerden

Baeld: Alex de Kuijper (fotografie) en Martijn Smits (figuren)

Vormgeving: team communicatie

Oplage: 600

Deze infobrief is met veel zorg voor u samengesteld. Sommige informatie is echter aan verandering onderhevig.

U kunt geen rechten ontlenen aan de informatie in deze infobrief.

Infobrief Schilderskwartier

Ontwikkelingen rondom de grondwater- en funderingsituatie

Nr. 01 - april 2012

De gemeente informeert u het komende jaar via de infobrief Schilderskwartier over de ontwikkelingen rondom de grondwater- en funderingsituatie in de wijk. Hierbij is te denken aan uitleg over het plan van aanpak, de resultaten van de onderzoeken, hoe het proces tot nu toe loopt en nieuws. Deze infobrief verschijnt dit jaar vier keer. Dit eerste nummer verschijnt op papier, de toekomstige uitgaven zijn digitaal en worden per e-mail verspreid. Wilt u de digitale infobrief ook in de toekomst ontvangen, meldt u zich dan aan via bodegraven.w@woerden.nl. De digitale infobrief is ook te vinden op de gemeentelijke website.

Wethouder Cor van Tuijl

Op 15 maart jl. is Cor van Tuijl geïnstalleerd als wethouder voor gemeente Woerden. Een van de zaken die hoog op de prioriteitenlijst staat is de grondwater- en funderingsituatie in het Schilderskwartier.

"De problematiek van het Schilderskwartier is mij als voormalig raadslid en inwoner van Woerden natuurlijk niet onbekend. Het is een complexe situatie met een lange ontstaansgeschiedenis, waarvan de gevolgen nu voor veel onrust in de wijk zorgen. De keuzes uit het verleden kunnen we niet ongedaan maken. We kunnen wel invloed uitoefenen op de toekomstige oplossingsrichtingen. Vandaar dat we nu vanuit onze regierol actief inzetten op maken en uitvoeren van een actieplan. Dit doen we niet alleen maar samen met provincie Utrecht, HDSR, Oasen en natuurlijk de inwoners die verantwoordelijk worden door de GWW en GroenWest.

Met deze eerste infobrief wil de gemeente u regelmatig informeren over onder andere de voortgang van het proces."

Telefonische infolijn

De gemeente krijgt regelmatig vragen van ongeruste bewoners. Ook tijdens de groepsbesprekken in de wijk bleek er veel behoefte aan informatie te zijn.

Naast de infobrief en de website is er vanaf 5 april ook een telefonische infolijn speciaal voor het Schilderskwartier.

Aan Wilco van Bodegraven of Welmoed Visser kunt u uw vragen stellen tijdens het vaste uur.

Op iedere maandag en donderdag tussen 13.00 en 14.00 uur kunt u bellen naar telefoonnummer: (0348) - 42 83 00.

Rond de zomer gaat de gemeente het gebruik van de telefonische infolijn evalueren. Mocht hieruit naar voren komen dat het spreekuur wordt aangepast, dan hoort u dit tijdig.

Risicogebied en indeling naar categorieën

In deze editie van de infobrief staat het risicogebied en de indeling naar de categorieën centraal.

Hoe is het risicogebied bepaald?

Het risicogebied is afgebakend ten westen van de Jozef Israëlslaan en tussen de Rembrandtlaan en Johannes Bosboomstraat/Willem de Zwartstraat. Dit risicogebied is bepaald door:

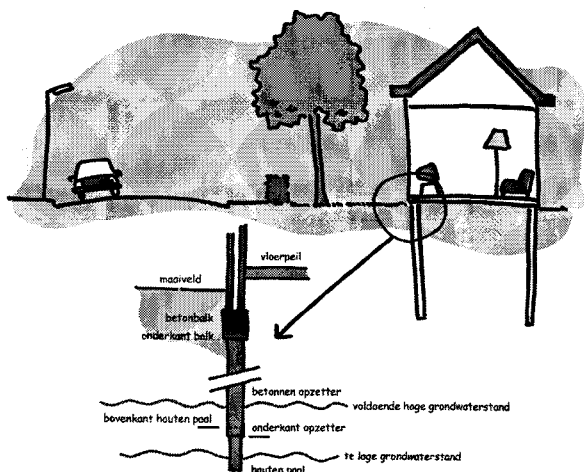
- het type fundering,
- de bodemopbouw,
- de grondwaterstand.

Het funderings huizen gebouwd op houten palen met betonzetters lopen een risico op schimmelaantasting van het hout. Huizen met betonnen palen en gebouwd op staal vallen buiten het risicogebied. De woningen ten oosten van de Jozef Israëlslaan en ten zuiden van de Rembrandtlaan zijn op staal of beton gefundeerd of worden in het kader van revitalisatie gesloopt.

Bodemopbouw als er sprake is van een dikke kleilaag in de eerste meters van de bodem, dan is de omgeving rond de paal vochtig. Er kan dan geen zuurstof bij de paal komen en kan er ook geen schimmelaantasting plaatsvinden. Deze dikke kleilaag is in ieder geval aangetroffen ten noorden van de Johannes Bosboomstraat en de Willem de Zwartstraat.

De grondwaterstand de hoogte hiervan is van belang. Deze is bepaald op basis van meerjarige meetgegevens in de omgeving, aanvullende metingen in de wijk en een grondwatermodelstudie.

Afbeelding 1

Hoe zijn de categorieën tot stand gekomen?

De kenmerken die het risicogebied markeren zijn, voor het bepalen van de categorieën, aangevuld met gegevens van de onderkant van de betonopzetters. Zie afbeelding 1 ter illustratie.

Er zijn drie categorieën:

1. **Permanent voldoende hoge grondwaterstand** Dit betekent dat het grondwater boven de betonopzetter blijft en dat de houten paal niet droog staat. Er kan geen zuurstof bij het hout komen, waardoor de kans op schade nihil is.
2. **Permanent te lage grondwaterstand** Dit betekent dat het grondwater steeds onder de onderkant van de betonopzetter zit. Een deel van de houten paal staat daardoor 'droog'. Als zuurstof in aanraking komt met het hout kan paalrot op gaan treden.
3. **Periodiek te lage grondwaterstand** Dit betekent dat het grondwater voor kortere of iets langere perioden (=periodiek) onder de onderkant van de betonopzetter zit. De houten paal staat daardoor periodiek 'droog'.

Wat betekent dat voor de woning?

Een houten paal heeft ongeveer 10 à 20 jaar achtereen aanraking met zuurstof nodig voordat de funderingspaal bezwijkt. Staat een paal maar een aantal maanden per jaar droog, dan is de periode waarin de funderingspaal bezwijkt veel langer dan wanneer er permanent zuurstof bij komt. Veel palen staan al decennia lang periodiek droog. Sommigen vermoedelijk al 50 jaar. Dat betekent in ieder geval dat het proces in die gevallen langzaam gaat. Dit is bijzonder en opvallend. Een verklaring is dat de kleilaag erboven ervoor zorgt dat er geen zuurstof naar binnen kan dringen.

De hiervoor genoemde categorieën zijn bepaald op basis van het onderzoek in september 2011. Toen was er sprake van een zeer natte periode. In de peilbuizen bij de bouwblokken is tweemaal gemeten. Twee situaties (droog en nat) zijn gebruikt om te bepalen in welke categorie een bouwblok valt. Hiervoor is het grondwatermodel gebruikt, meetgegevens uit het verleden en de twee metingen van september 2011.

Dit onderzoek geeft een indicatie van de situatie in de wijk. De meeste bouwblokken vallen in de categorie periodieke droogstand. Om te bepalen hoelang deze periode is, is inzicht nodig in het verloop van de grondwaterstand gedurende de seizoenen en over meerdere jaren. De gemeente is bezig dit verloop in kaart te brengen.

Metingen

Dagelijks wordt de grondwaterstand geregistreerd in acht peilbuizen van het gemeentelijke grondwatermeetnet in en rondom het risicogebied. Daarnaast wordt door de gemeente Woerden/GWW tweewekelijks de grondwaterstand gemeten in de peilbuizen die bij woningen zijn geplaatst. In aanvulling op het gemeentelijk meetnet hebben leden van GWW ook peilbuizen laten plaatsen.

Deze informatie wordt aan de informatie van de gemeente toegevoegd zodat er steeds een beter beeld ontstaat. Bij de indeling in categorieën is rekening gehouden met een

onzekerheidsfactor van de grondwaterstand en de onderkant van de betonopzetters onder de woning. Er is een marge aangehouden van ten minste 20 cm. Daarom kan het voorkomen dat woningen op een grensvlak van droog/nat in de categorie periodieke droogstand vallen. Zodra er aanleiding is om de indeling aan te passen worden de desbetreffende bewoners geïnformeerd.

Hoe nu verder?

De situatie is complex. Verschillende factoren waaronder de drinkwaterwinning, het dempen van slootjes tijdens het bouwrijp maken van de wijk, de bodemopbouw, de variatie in lengte van de betonopzetters en polderpeilverlaging hebben tot de huidige situatie geleid. Om de grondwater- en funderings situatie in het Schilderskwartier te verbeteren zijn verschillende oplossingsrichtingen mogelijk.

In februari schreef de gemeente u dat samen met de betrokken partijen gewerkt wordt aan het concreetiseren van de oplossingsrichtingen. Sommige, zoals het verminderen van de onttrekkingshoeveelheid door Oasen, zijn verbonden aan vergunningprocedures en kunnen meer dan 10 jaar duren. Er is ook een oplossingsrichting waarmee op korte termijn een deel van de woningen mogelijk geholpen kan worden. Dit betreft het aanbrengen van een infiltratiesysteem in de wijk.

Infiltratiesysteem

Gemeente Woerden heeft volop aandacht voor de situatie in het Schilderskwartier. Het college wil op grond van haar grondwaterzorgplicht en verbondenheid met de inwoners op korte termijn starten met concrete maatregelen. Bekeken wordt waar de aanleg van een infiltratiesysteem tegelijkertijd met vervroegde vervanging van de riolering effectief en doelmatig is. Dit betekent dat bepaald moet worden of het afgenomen aantal risicogebieden opweegt tegen de maatschappelijke investeringskosten. Na besluitvorming kan de gemeente volgend jaar mogelijk starten met de uitvoering.

De aankomende maanden wordt door ingenieursbureau Witterveen-Bos een infiltratiesysteem ontworpen. Een infiltratiesysteem moet continue water in de straten of vanuit watergangen in de bodem brengen. Dit kan oppervlaktewater, hemelwater en/of proceswater zijn. Het ingenieursbureau stelt met proeven en een modelstudie vast of hiermee de grondwaterstand rondom de funderingspalen voldoende omhoog wordt gebracht. De mate van effectiviteit hangt onder andere af van:

- de breedte van de straten,
- de aanwezigheid van storende kleilaagjes in de bodem,
- de diepte van de betonopzetters,
- de grondwaterstand.

Met name de aanwezigheid van kleilaagjes bij de funderingspalen is van belang. Om te weten hoe de situatie rondom uw bouwblok is worden de tijdelijke peilbuizen omgezet in permanente peilbuizen. Bij het plaatsen van de nieuwe peilbuizen wordt de bodemopbouw geregistreerd en worden de peilbuizen netjes afgewerkt met een straatpot met deksel. De betreffende bewoners worden hierover binnenkort geïnformeerd door de gemeente.

Uiteraard blijft de gemeente ook met betrokken partijen in overleg om andere oplossingsrichtingen uit te werken. Hierover meer in de volgende infobrieven.